

ЮВІЛЕЙ ЄВТЕХОВА Валерія Дмитровича

Вчений не знає більшої насолоди, ніж працювати і бути активним. Усі інші задоволення мають для нього лише значення відпочинку.

Людвиг ФЕЙСРБАХ

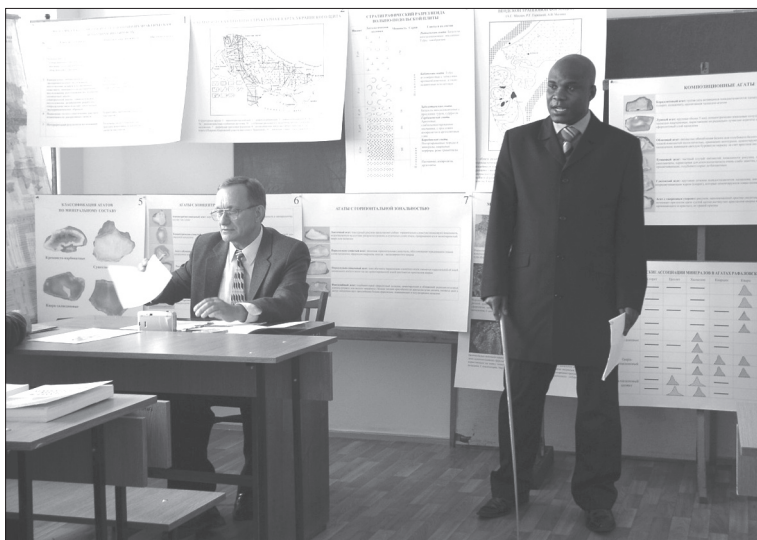
2 квітня 2016 р. доктору геолого-мінералогічних наук професору Валерію Дмитровичу Євтехову виповнилось 70 років. Від щирого серця вітаємо з ювілеєм великого вченого і педагога, чуйну, добру, незаурядну, відкриту, цікаву людину.

Валерій Дмитрович отримав диплом інженера-геолога в 1969 р. Успішно закінчивши навчання в Криворізькому гірничорудному інституті (КГРІ), він залишився працювати інженером на кафедрі мінералогії. Від 1971 р. розпочався науковий шлях Валерія Дмитровича — він вступив до аспірантури при кафедрі мінералогії і петрографії. Достроково закінчивши аспірантуру, з 1974 р. Валерій Дмитрович працює на посаді асистента цієї кафедри, в 1979 р. з успіхом захищає кандидатську дисертацію, а в 1992 р. — докторську. Пройшовши всі кар'єрні сходинки (від асистента до професора) Валерій Дмитрович став незамінним і значущим керівником кафедри геології і прикладної мінералогії Криворізького національного університету. За цей час кафедра декілька раз змінювала свою назву, але не керівника.

Протягом усього періоду діяльності в університеті Валерій Дмитрович показує найвищий рівень педагогічної, методичної, наукової, виховної і суспільної роботи. Він — автор трьох підручників і понад 50 методичних розробок. Читає лекції і проводить лабораторні заняття з курсів «Загальної і динамічної геології», «Генетичної і прикладної мінералогії», «Нетрадиційних видів корисних копалин», «Оцінювання комплексного використання родовищ», «Металогенії», керує підготовкою дипломних і випускних робіт спеціалістів і магістрів. Велике значення приділяє студентській науковій роботі, вміє зародити навіть у посередньому студенті любов до геології, захопити і завести у незвичайну країну наукових досліджень та відкриттів. Майже щорічно студенти, підготовлені Валерієм Дмитровичем, стають призерами всеукраїнських студентських олімпіад і всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з геології.

Валерій Дмитрович зі своїми учнями в кар'єрі Інгулецького залізрудного родовища, 2011 р.

Професор В.Д. Євтехов — голова вченої ради із захисту дисертацій за спеціальністю 04.00.20 «Мінералогія, кристалографія» на базі Криворізького національного університету. Кривий Ріг, 2004 р.

Увесь творчий шлях В.Д. Євтехова пов'язаний з вивченням залізісто-кременистої формації докембрію, мінералогії руд чорних металів, оцінюванням ефективності їх збагачення і комплексного використання. Наукові інтереси Професора (так називають В.Д. Євтехова) багатогранні, вони охоплюють теоретичні й прикладні мінералогічні напрями. Опубліковано понад 480 його наукових робіт, у тому числі 3 монографії і близько 300 статей.

Протягом більш як 20 років професор керує науковою школою теоретичної і прикладної мінералогії на базі Криворізького національного університету. Основний напрям школи — вивчення теоретичних і прикладних аспектів гео-

Лекція професора Валерія Дмитровича Євтехова «під відкритим небом» для слухачів (керівників відділів) курсів підвищення кваліфікації на Інгулецькому гірничозбагачувальному комбінаті, Інгулецький кар'єр, червень 2016 р.

логії та мінералогії гірських порід і корисних копалин, мінералогічне картування родовищ, обґрунтування оптимальних технологій збагачення і глибшої переробки мінеральної сировини, оптимізації роботи гірничодобувних, збагачувальних і металургійних виробництв. На базі школи виконуються науководослідні роботи з вивчення мінерально-сировинної бази залізних, марганцевих, хромових руд, а також інших металевих і неметалевих корисних копалин України, Російської Федерації, Казахстану, Румунії, Нігерії, Намібії, Індонезії, Монголії, Мальгашської Республіки, Анголи, Зимбабве та ін.

Валерій Дмитрович керує підготовкою спеціалістів вищої кваліфікації, щедро ділиться з ними своїми знаннями, досвідом, майстерністю. Під його керівництвом захищено 16 кандидатських і 1 докторська дисертації, в тому числі доктора філософії природничих наук для інших країн. Професор постійно перебуває в оточенні своїх учнів, щодня і щохвилини він консулює, експериментує з ними, редагує розділи дисертацій і наукові статті. Він завжди сповнений сил, натхнення та нових ідей.

В.Д. Євтехов понад 20 років є керівником Криворізького відділення Українського мінералогічного товариства, членом його Ради, а також членом редакційних колегій трьох наукових журналів, членом учених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Робота на посаді головного редактора наукового журналу «Геолого-мінералогічний вісник Криворізького національного університету» (з 1999 р.), головного редактора всіх збірників матеріалів міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій, які щороку проводяться на базі кафедри геології і прикладної мінералогії Криворізького національного університету, — це тяжка, але дуже важлива і неоціненна праця.

Працьовитість Професора не знає меж. З ранку і до пізнього вечора, в робочий день чи у вихідний він завжди на роботі. «Я ніколи не втомлююсь», — каже він. І це захоплює.

Валерій Дмитрович з любов'ю та повагою ставиться до студентів, аспірантів, викладачів і співробітників університету. Проте на першому місці у нього

Професор В.Д. Євтехов читає лекцію першокурсникам-геологам. Крим, 2005 р.

«Каравани» туристів під керівництвом В.Д. Євтехова. Крим, 2003 р.

завжди студент, аспірант. «Не вони для нас, а ми (викладачі) для них», — говорить ювіляр. Вдень і вночі відкриті двері в його кабінет, кожен може зайти до Валерія Дмитровича «на вогник».

Масштаби знань цієї людини приголомшують. У нього завжди є відповіді на будь-які питання — наукового, виробничого та, навіть, життєвого характеру. Він цікавий співрозмовник, з яким за чашкою кави завжди можна відкрити для себе щось нове та невідоме. Багатогранність діяльності Валерія Дмитровича успадковують його учні, після професорської професійної школи вони можуть досягти будь-яких горизонтів — від викладання в університетах України та за її межами до керівництва гірничозбагачувальними комбінатами, провідними науковими установами, геологорозвідувальними експедиціями.

Валерій Дмитрович — чудовий доповідач, його лекції, виступи під час наукових конференцій, курсів підвищення кваліфікації на виробництві зацікавлюють слухачів. Він уміє так викласти матеріал, що кожному студенту навіть найскладніші наукові постулати стають доступними і зрозумілими. Аудиторія наповнюється енергією викладача, хочеться безперервно слухати, ніхто не залишається байдужим.

Валерій Дмитрович Євтехов — це Вчитель з великої літери. Сотні й тисячі студентів пройшли через туристичні походи під чітким і грамотним керівництвом В.Д. Євтехова (туристичний клуб «Моноліт»); десятки аспірантів відкрили у собі науковий хист, не підозрюючи, що такий мають; завжди він відшукує до кожного студента підхід. Лекції Вчителя, цікаві та пізнавальні, побудовані на життєвих прикладах та власному досвіді, тому й викладений матеріал легко засвоюється. Найцікавіші лекції Валерія Дмитровича — у геологічних маршрутах. І навіть якщо спочатку деякі студенти намагаються уникнути цього, не розуміючи всієї їх необхідності, потім із захопленням пізнають навколишній геологічний світ. Під час проходження геологічної практики на гірських просторах кожен студент вчиться усвідомлювати велич геологічних процесів, спостерігати їхні продукти, акцентувати увагу на породному матеріалі, що лежить «під ногами».

Завдяки Валерію Дмитровичу багато молоді навчилося цінувати природу, допомагати слабким, виживати в екстремальних умовах без води та вогнища. Довгі та важкі переходи допомагають виховувати у собі терпіння, витриманість, дисципліну та повагу до ближніх. Туристи інших міст України та ближнього зарубіжжя впізнають криворізьких колег-туристів за численністю груп Валерія Дмитровича. І це чудово, бо наші «коровай» розтягувалися на сотні метрів, але спільне вечірнє вогнище з гітарою, чашкою чаю, туристичними байками та піснями Професора залишаються у серці кожного назавжди.

Автори публікації в різні роки були учнями Валерія Дмитровича і досі залишаються ними. Як і всі його студенти, аспіранти, ми ставимося до нього з великою повагою, іноді навіть побоюємося, але щиро поважаємо за доброзичливість, вимогливість, об'єктивність, терпимість, здатність знаходити компроміси і, звичайно ж, за найвищий і невичерпний професіоналізм.

Заслуги Валерія Дмитровича Євтехова у сфері освіти та підготовки спеціалістів-геологів, а також його великий та безцінний внесок у науку неодноразово відмічено почесними грамотами й нагородами міських та обласних рад.

Любов Професора до Її Величності Геології передалася і його нащадкам (сину Євгену та дочці Анні). Найближчі люди також знайшли своє місце в науці, стали кандидатами геологічних наук, провідними фахівцями, тим самим продовжуючи шлях пізнання геологічної істини і передаючи знання наступним поколінням.

Валерій Дмитрович був і залишається близькою й дорогою людиною для всіх студентів, співробітників, аспірантів, колишніх і теперішніх, кафедри геології і прикладної мінералогії Криворізького національного університету. Він зробив величезний внесок в її становлення, формування і наслідування традицій, педагогічній позиції, позначив базові напрями наукового розвитку та подальшого вдосконалення.

Мінералоги і геологи Криворізького національного університету, а також мінералоги і геологи університетів, науково-дослідницьких інститутів, гірничодобувних і збагачувальних підприємств України та інших регіонів планети зичать Валерію Дмитровичу багато щасливих років життя, здоров'я, талановитих і вдячних колег і учнів, нових творчих і наукових звершень.

С.В. ТИХЛИВЕЦЬ, В.В. ФІЛЕНКО